

מתוך: "ישראל – האדם והמרחב: נושאים נבחרים בגיאוגרפיה"

צביה פיין, מאירה שגב, ורחלי לביא הוצאת מט"ח, 2002

מקובל popular
מחמיר, להחמיר to be strict

השקפה view
לבוש, לבוש dress, clothing
עיקר principal, major
משתלבים, להשתלב to integrate

קיצוניות radical

נהנים, להנות to enjoy
מספקת, לספק to supply
עוד welfare
ביטוח לאומי social security
משתרשת is rooting
בקרבם - בתוכם

ממנים, סממן characteristics
בידול מרחבי spatial segregation

מנהלים, לנהל to conduct
חיוניים necessary

מתיירות permissiveness

הגנה protection
פיתויים temptations

מסכנות endanger
מכשירים, devices appliances
דוחים, לדחות to reject
לחבל to sabotage
צפייה, לצפות - להסתכל

החרדים במדינת ישראל

הכינוי "חרדים" הוא כינוי מקובל ליהודים המחמירים מאוד בקיום מצוות הדת. בני הקהילה החרדית בישראל שונים מקבוצות אחרות באוכלוסייה בהשקפת עולמם, בלבושם ובחיי היום-יום שלהם. הילדים מתחנכים במסגרת חינוך נפרדת, שהעיקר בה הוא לימוד התורה; רבים מן המבוגרים אינם משתלבים בשוק העבודה; גיל הנישואין צעיר מאוד, בערך 18; ורבות מן המשפחות הן בנות 10 ילדים ויותר.

בין החרדים קיימות קבוצות קיצוניות קטנות שאינן מזדהות עם מדינת ישראל והציונות. הם מדברים ביניהם יידיש, והעברית משמשת להם כ"שפת הקודש", לצורך תפילה ולימוד תורה בלבד. ואולם בשנים האחרונות הם משתלבים יותר ויותר בחיים הפוליטיים, הם נהנים מהשירותים שהמדינה מספקת (כמו חינוך, בריאות, סעד, שירותי דת וביטוח לאומי), והשפה העברית הולכת ומשתרשת בקרבם.

אחד הסממנים של קהילות החרדים הוא הבידול המרחבי, כלומר, המגורים באזורים נפרדים משלהם. רבים מהם גרים בשכונות נפרדות בירושלים ובערים אחרות; רבים אחרים גרים בעיר שיש בה רוב של תושבים דתיים, כמו בני ברק.

מדוע נוהגים החרדים לחיות במרחב נפרד? יש לכך כמה סיבות:

- החרדים מנהלים חיי קהילה ייחודיים, וכדי לקיימם הם זקוקים למרחב משלהם ובו השירותים החיוניים לצורכיהם - בתי כנסת ובתי מדרש ללימוד תורה, מקוואות לטהרה, חנויות לספרי קודש ועוד.
- רוב החרדים גרים ביישובים עירוניים, וקיים ניגוד חריף בין העיר החילונית המודרנית, ששולטים בה פתיחות לחידושים ומתירנות, לבין הקהילה החרדית, המשמרת אורח חיים מסורתי וייחודי.
- הבידול המרחבי וההפרדה הם דרכי ההגנה של

הקהילה החרדית מפני ה"פיתויים" של העולם החילוני המודרני.

ואולם המרחב המוגן של החרדים אינו סגור לחלוטין מפני קשר עם החוץ. רבים מהם משלבים בחייהם טכנולוגיות מודרניות שאינן מסכנות את אורחות חייהם - כמו מחשבים ומכשירים אלקטרוניים, ודוחים את מה שלדעתם עלול לחבל בערכיהם - כמו צפייה בטלוויזיה.

הוא חזר בתשובה

אריק איינשטיין

מילים: אריק איינשטיין לחן: שם טוב לוי ("פסק זמן", 1984)

הוא חזר בתשובה

הוא לומד עקשיו תורה

ואיתו האישה והילדים

ועברה לה שנה

שום דבר לא השתנה

זו אותה המנגינה והמילים

אבל הלב הוא רוצה הרבה יותר

מספר סיפור אחר וחוזר ואומר

שהלכת לי חבר

זהו שיר אהבה

אהבה עצובה

שאני ואיתה תמיד שרים

וחלפה לה עוד שנה

שום דבר לא השתנה

זו אותה המנגינה והמילים

אבל הלב הוא רוצה הרבה יותר

מספר סיפור אחר וחוזר ואומר

שהלכת לי חבר

וחלפה לה עוד שנה

שום דבר לא השתנה

זו אותה המנגינה והמילים

אבל הלב הוא רוצה הרבה יותר

מספר סיפור אחר וחוזר ואומר

שהלכת לי חבר

אבל הלב הוא רוצה הרבה יותר

סיפור אחר

https://www.youtube.com/watch?v=gFAQZuW_ks4

מטאטא וסיפורים אחרים

לאוניד פֶּקְרוֹבְסְקִי

לאוניד פֶּקְרוֹבְסְקִי
מטאטא וסיפורים אחרים

- זווית – angle
התבוננות – הסתכלות
גוונים – צבעים
מתווה – מצייר
פיכחון – realistic observation
פקיד – clerk
יצאנית – hooker
רוכל – merchant
בעל ממון – wealthy
כנות – honesty
מעוף – flight
נשגב – divine
נאצל – noble
מצליפה, להצליף – to whip
אצר, לאצור – to curate
פרי עטו – שהוא כתב
מוסף – supplement
חניון – parking garage

מבעד לזווית התבוננותו הייחודית מצייר לאוניד פֶּקְרוֹבְסְקִי את הישראליות על כל גוניה ומתווה אותה בקווים שיש בהם הומור, אהבה ופיכחון. בין גיבורי סיפוריו אפשר למצוא אמנים, רבנים, פקידים ממשלתיים, יצאניות, רוכלים בשוק ובעלי ממון. כל אלה מרכיבים תמונה עקומה-ישרה בגוון מיוחד במינו.

בכנות נוגעת ללב מתאר פֶּקְרוֹבְסְקִי את חוויית ההגירה, שעל אף הייסורים וקשיי היום יום, יש בה חירות המחשבה, מעוף הדמיון ושמחת הדברים הפשוטים. כשהנפש מבקשת למצוא מחדש את הכוח ואת המשמעות, היא פונה אל האמנות, הפילוסופיה והיצירה, ואז – מן היומיומי עולה הנשגב, ומתוך הכאב – השחוק.

”איזה כוח אדיר ואיזו פשטות נאצלת. אתה מרגיש את כנף הנשר של התרבות הרוסית מצליפה על פניך, ואת הכנף השבורה, האחרת, של המציאות הישראלית.”

בני ציפר, עורך תרבות וספרות, הארץ

לאוניד פֶּקְרוֹבְסְקִי נולד בקייב בשנת 1947. הוא בעל תואר שני בתולדות האמנות; במסגרת עבודתו במשרד התרבות בקייב אצר תערוכות רבות. בשנת 1991 עלה עם משפחתו לישראל. סיפוריו ומסותיו מתפרסמים בכתבי עת נחשבים ובעיתונות בשפה הרוסית במוסקבה, קייב, ברלין וישראל. בעברית התפרסמו לראשונה סיפורים פרי עטו במוסף תרבות וספרות של עיתון הארץ. הוא מתפרנס מעבודתו כשומר כחניון ומתגורר בבת-ים.

מחיר מומלץ: 86 ש"ח

0 0310005603 8

דאנאקוד 31-5603

עיצוב: תמיר להב-ירדלמסר

ספרית פועלים – סיפורת

ספרית פועלים – סיפורת

בודקה

אגדה מזרח תיכונית מודרנית

a guard's booth – בודקה
 concrete – בטון
 solitary confinement – צינוק
 barred – מסורגים
 a flat area – משטח
 שררה – הייתה
 degrees – מעלות

to direct – להפנות
 mysteriously – מסתוריות

to utilize – לנצל
 to profit, benefit – נשכרת
 זקוקה – צריכה

to make an appearance – להופיע

senior – בכיר
 aware – מודע
 duties – חובות

היה היה בממלכה אחת, במדינה מזרח תיכונית דמוקרטית אחת, שומר. ישב השומר ימים שלמים בבודקה, אשר נמצאת בחלק הדרומי של עיר ים תיכונית יפה, בתוך חניון בטון. השומר לא אהב את הבודקה – היא הזכירה לו צינוק בבית הסוהר. ואכן, שטח הבודקה היה בגודל של מטר על שניים, שלושת חלונותיה היו מסורגים ודלת הברזל הובילה למשטח שבימות הקיץ – ובמדינה הדרומית הזאת הקיץ נמשך תשעה חודשים בשנה – שררה בו טמפרטורה של 40-35 מעלות צלזיוס.

לעתים קרובות היה השומר מפנה שאלה לאישה אלגנטית ולא צעירה – היא היא הגורל שלו: למה היית צריכה לשים אותי בבודקה? האישה לא ענתה, רק חייכה במסתוריות.

והרי השומר לא נולד בשביל הבודקה. הוא הרגיש שיש בתוכו יכולות וכוחות גדולים. הוא ידע שאם המדינה הדמוקרטית היתה מנצלת את הכוחות והיכולות האלה, היתה יוצאת נשכרת. אבל המדינה הדמוקרטית לא היתה זקוקה לשומר, לא לכוחותיו ולא ליכולותיו.

לכן כל בוקר, בשעה שבע בדיוק, היה השומר מגיע ומתיישב בבודקה. מאוחר יותר היה מופיע הבוס שלו ואומר: "שומר, בוא הנה! למה אתה יושב בבודקה? אתה צריך להיות

בחניון, לקבל את מי שמגיע!"

אחריו היה מופיע מנהל בכיר יותר, ואומר:

"שומר, בוא הנה! אתה בכלל מודע לחובותיך? אתה צריך להיות בבודקה, ליד הטלפון. אני מתקשר ומתקשר ואף אחד לא עונה!"

אחרי שהמנהלים היו הולכים, היו באים לקוחות החברה, שברשותה היה חניון הבטון. הם היו אומרים, אמנם בפחות תובענות מאשר הבוסים:

”שומר, נו! פתח מהר את המחסום!”

וכך זה נמשך שנה אחר שנה. השומר ישב בבודקה כמו אסיר שקיבל מאסר עולם בגלל פשע נורא כלשהו.

לפתע פתאום, אחרי עשר שנים ועשרה חודשים, קרה לשומר משהו בלתי מובן, כאילו נפקחו עיניו: הוא התחיל להבחין בדברים שלא ראה קודם. לחוש בריחות שלא חש בהם קודם. לשמוע את מנגינת הטבע, שקודם לא שמע. לבו התמלא עד גדותיו באהבה, וכבר לא נשאר בו מקום לכאב ולייאוש. כל מיני מחשבות נשגבות ויפות התחילו להתרוצץ בראשו.

יום אחד הוא החליט לכתוב אותן. ולמרות הקושי לעשות זאת, הוא השלים את כתיבת הסיפור שלו. הסיפור יצא מוצלח ביותר, אף כי השומר לא ידע את זה. הוא שלח אותו למוסף אחד, שבו ידעו להעריך כישרון.

ושם הגיע הסיפור לקוסם. הקוסם חיכה לסיפור הזה עשר שנים ועשרה חודשים, ממש מאז שהגורל הציב את השומר בבודקה. הקוסם פרסם את הסיפור במוסף הקסום שלו, והוסיף כמה מילים קסומות על השומר.

אנשים רבים קראו את הסיפור. כולם הופתעו לגלות שסיפור כה נפלא נכתב בידי שומר פשוט, שיושב בבודקה ישנה. הם החלו לבוא אל השומר כדי להיווכח שהוא קיים באמת ושאינן זו מתיחה של הקוסם המכובד.

מה יש לומר: אפילו הבוס של השומר חדל לצעוק עליו בבקרים. והמנהל הבכיר יותר בכלל התחיל לשבח אותו על הסיפור המוצלח שכתב!

השמועה על השומר המיוחד עשתה לה כנפיים והגיעה עד לבוס הגדול, בעל החברה. הוא היה מבין גדול בספרות ולכן אין פלא שאהב מאוד את הסיפור והתייחס במלוא ההערכה לכישורו של השומר.

מנהל – manager
לקוח – client
שברשותה – that owned
אמנם – indeed, truly
תובענות – demandingly

מחסום – barrier
אסיר – prisoner
פשע – crime
נפקחו – נפתחו
להבחין – to notice
לחוש – to sense
התמלא עד גדותיו – filled to the brim
ייאוש – despair
להתרוצץ – to run around

להעריך – to value
כשרון – talent

קוסם – magician
הציב – העמיד

הופתעו – to be surprised
לגלות – to discover
להיווכח – to be convinced
מתיחה – a trick

חדל – הפסיק
לשבח – to praise

שמועה – rumor
הערכה – appreciation

spacious – מרווח
 enjoyment – הנאה
 to be tired of – נמאס לו
 criminal – עברייני

to dismantle – פירקו, לפרק
 castle – ארמון
 bricks – לבני, לבנים
 dark – כהה
 was decorated – עוטרה
 shingles – רעפים
 פיאר – קישט
 עיטור – קישוט
 carved – מגולף
 decoration – עיצוב
 חיפו – כיסו
 tiles – אריחים
 marble – שיש
 leather – עור
 נטשה – עזבה
 inspiration – השראה

יום אחד הזמין הבוס הגדול את השומר למשרדו המרווח, ואמר:
 "שומר, אתה כתבת סיפור נהדר. הוא גרם לי הנאה מרובה! אתה יכול לבקש ממני כל מה שתרצה!"

השומר, שנמאס לו לשבת כמו עברייני בבודקה ישנה וקטנה, אמר:
 "אני מודה לך על השבחים. אם אפשר, שיחליפו לי את הבודקה!"
 "יחליפו לך את הבודקה," אמר הבוס הגדול.

למחרת באו פועלים ופירקו את הבודקה הישנה שהזכירה צינוק. במקומה בנו בודקה חדשה, ארמון ממש. היא נבנתה מלבני טרקוטה בצבע אדום כהה ועוטרה בגג עם קצוות מתעגלים, כמו פגודה סינית. את הגג כיסו רעפים הולנדיים כתומים. את שלושת החלונות קישטו עיטורי עץ, ואת דלת העץ פיאר עיטור מגולף. גם העיצוב הפנימי של הבודקה היה עשיר. את הרצפה חיפו באריחי שיש עם ציורים מורכבים, הביאו כורסה וספה מעור איטלקי, שולחן קטן מעץ מהגוני, מקרר קטן, מחשב ומזגן...

אבל מאז שהשומר התיישב בבודקה החדשה – נטשה אותו ההשראה. הוא לא כתב עוד אף שורה.